

40-LECIE POLITECHNIKI RZESZOWSKIEJ

O WSPÓŁPRACY Z UCZELNIAMI UKRAINY

Statut Politechniki Rzeszowskiej informuje, że o powołaniu wyższej uczelni technicznej w Rzeszowie przed czterdziestu laty zdecydowała koncepcja rozwoju i rozbudowy przedwojennego Centralnego Okręgu Przemysłowego i odcięcie od wpływu na te działania najbliższej uczelni - Politechniki Lwowskiej.

Ale nauka ma tę cechę, że nie jest zależna od formalnych podziałów terytorialnych, jest wolna od uprzedzeń i emocji wynikających z różnych tradycji kulturowych i bolesnych nieraz sąsiedzkich doświadczeń historii. Jest obiektywna w stosunku do osiągnięć naukowych i technicznych, jest racjonalna w ocenach ich wartości, jest pomostem do wzajemnego poznania i wzajemnego szacunku. Z tej przyczyny w chwili obecnej, gdy coraz szerzej realizuje się głęboko humanistyczne koncepcje integracji narodów europejskich, rola wymiany informacji, znajomości wzajemnej i kształtowania nowego rodzaju więzi międzyludzkich, wykorzystujących wspólne zainteresowania i kontakty osobiste, staje się coraz bardziej cenna.

Świadomość tego jest szczególnie istotna w kształtowaniu i rozszerzaniu naukowych związków naszej politechniki z uczelniami najbliższego sąsiada - Ukrainy, a zwłaszcza z Politechniką Lwowską. Dotychczasowe sformalizowane umowy o współpracy, często będące przedmiotem politycznego sterowania i zewnętrznych ustaleń, w coraz większym stopniu stają się kontaktami interpersonalnymi, osobistymi,

kontaktami, w których wszyscy zainteresowani znajdują określone korzyści i widzą sens ich podtrzymywania nawet wtedy, gdy nie stymulują ich warunki finansowe.

Dajemy w tym numerze "Wiadomości Rektorskich" krótką informację o dotychczasowych wzajemnych związkach naszej uczelni z uczelniami Ukrainy. Oczywiście zdajemy sobie sprawę z tego, że skala terytorialna i demograficzna naszych sąsiadów określa ich wielkość;

- Politechnika Lwowska to uczelnia o 16 wydziałach i 24 000 studentów, a
- Kijowski Instytut Inżynierów Lotnictwa Cywilnego to 8 wydziałów i 18 000 studentów.

Ale istotą zainteresowań naukowych nie jest wielkość uczelni, a poziom kształcenia, dysertacje, wyposażenie laboratoriów, związki z przemysłem i oddziaływanie uczelni na jego wyroby, konstrukcje i technologie. W takim kontekście jest wiele zagadnień, z których każda strona może skorzystać, a zachętą powinny być te informacje.

Rektor

dalsze, różne nowe formy współpracy będą się rozwijały nie mniej intensywnie.

WSPÓŁPRACA z Politechniką Lwowską:

- WYDZIAŁU BUDOWY MASZYN I LOTNICTWA

Współpraca Wydziału z Politechniką Lwowską realizowana jest poprzez wzajemne kontakty Zakładu Eksploatacji Pojazdów Samochodowych, kierowanego przez doc. Eugeniusza Kościelnego, z Katedrą Samochodów PL, reprezentowaną przez prof. R.A. Akopiana.

Celem współpracy jest wzajemna konsultacja doświadczeń naukowo-dydaktycznych, wymiana pracowników naukowych i studentów, a także przeprowadzenie cyklu wykładów.

Efektom dotychczasowej współpracy obu stron są między innymi organizowane na przemian w Rzeszowie i Lwowie sympozja naukowe, podczas których istnieje możliwość obustronnej prezentacji własnego dorobku i osiągnięć, wymiany myśli i doświadczeń.

Zorganizowana w marcu br., przez Katedrę Samochodów PL, konferencja we Lwowie i Sławsku gościła również przedstawicieli nauki z Niemiec oraz kilku republik Związku Radzieckiego. Zakład Eksploatacji Pojazdów Samochodowych PRz zaprezentował tam osiem, budzących duże zainteresowanie, referatów.

Kontynuacją tej współpracy będzie, planowana na wrzesień 1991 r., konferencja "SAKON-91", z udziałem przedstawicieli przemysłu.

Dotychczasowe doświadczenia obu stron pozwalają stwierdzić, że wskazany jest dalszy rozwój tych kontaktów poprzez coroczne organizowanie konferencji naukowych - w Rzeszowie i Lwowie na przemian. Przedmiotem ambicji jest nadanie im charakteru międzynarodowego i zapraszanie do udziału europejskich ośrodków akademickich, w których prowadzone są specjalności samochodowe i silnikowe.

- 3 -

- WYDZIAŁU ELEKTRYCZNEGO

Nawiązana przez Wydział współpraca z Politechniką Lwowską realizowana jest głównie poprzez kontakty Zakładu Układów Elektronicznych, kierowanego przez dra Włodzimierza Kalitę, z Katedrą Przyrządów Elektronicznych, pod kierownictwem prof. Z.J. Gotry, oraz Katedrą Systemów Zautomatyzowanego Projektowania, pod kierownictwem prof. W.O. Kowala.

W pierwszym przypadku, doświadczenia Katedry Przyrządów Elektronicznych w budowie urządzeń laserowych i niekonwencjonalnych metodach korekcji elementów mikroukładów oraz doświadczenia Zakładu Układów Elektronicznych w dziedzinie techniki hybrydowej oraz uwarunkowań i metod korekcji funkcjonalnej stanowią podstawę do podjęcia wspólnego opracowania stanowiska do obróbki laserowej elementów mikroukładów grubowarstwowych, przeznaczonego do wykorzystania w badaniach procesów korekcji i ich efektywności oraz do zastosowań przemysłowych w warunkach seryjnej produkcji mikroukładów. W efekcie realizacji programu współpracy w bieżącym roku przewidywane jest wykonanie modelu laboratoryjnego obrabiarki laserowej i przeprowadzenie badań testujących przy bezpośredniej współpracy zainteresowanych tematyką instytucji przemysłowych.

W drugim przypadku współpraca obejmuje doskonalenie i rozwój metod projektowania hybrydowych układów mikroelektronicznych w systemie CAD, zwłaszcza w aspekcie prognozowania zmian parametrów i analizy tolerancji projektowanych mikroukładów z uwzględnieniem symulacji pól temperatury.

Współpraca ma na celu wzajemne uzupełnienie programów komputerowych analizy i projektowania mikroukładów stanowiących przedmiot prac badawczych obydwu partnerów, a tym samym zwiększenie walorów użytkowych tych programów w aspekcie wdrożeń przemysłowych. Kontynuowana i rozwijana współpraca naukowa jest aktualnie rozszerzana na obszar dydaktyczny. W najbliższym roku akademickim przewidziane jest podjęcie, w ramach nowo uruchamianego kierunku "Elektronika", zajęć dydaktycznych m.in. przez prof. Z.J. Gotrę, wybitnego specjalistę o znanym w skali międzynarodowej dorobku w zakresie materiałoznawstwa i technologii aparatury elektronicznej.

WSPÓŁPRACA WYDZIAŁU BUDOWNICTWA I INŻYNIERII ŚRODOWISKA z Politechniką Lwowską i Kijowskim Instytutem Inżynierów Lotnictwa Cywilnego (KI IGA)

Współpraca Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska z Politechniką Lwowską ma swoje początki w latach siedemdziesiątych, kiedy to pracownicy Wydziału Budownictwa Politechniki Lwowskiej byli zatrudniani na naszym Wydziale (doc. I. Gradiuk, doc. L. Doroszkiewicz, doc. Lewicki), wspomagając tworzącą się dopiero samodzielną kadrę dydaktyczną. Burzliwe lata narastających przemian ustrojowych spowodowały izolację i przerwanie kontaktów. Następnie, po wielu latach ich braku, dopiero w 1988 roku zostały ustalone nowe formy współdziałania obu Uczelni. Wynikiem tych ustaleń stały się częste osobiste kontakty oraz szersza, owocna współpraca naszych Wydziałów, zapoczątkowana przez Katedrę Konstrukcji Budowlanych Politechniki Lwowskiej, a szczególnie jej kierownika prof. Fiodora Klimienkę, i Katedrę Konstrukcji Budowlanych naszej Uczelni, kierowaną przez prof. Stanisława Kusia.

Rezultatem ustaleń obu stron jest wzajemny udział pracowników w seminariach naukowych, organizowanych przez jednoimienne Katedry obu Uczelni, a mających szerszy, ogólnowydziałowy charakter.

W maju 1989 r. czteroosobowa grupa pracowników Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska wzięła udział w seminarium poświęconym 100-leciu urodzin profesora Adama Kuryłły, w którym uczestniczyło 12 osób z różnych polskich ośrodków naukowych oraz ponad 100 profesorów ze wszystkich uczelni Ukrainy i Białorusi. Wygłoszone polskie referaty wywołały żywe zainteresowanie, a referaty ukraińskie zostały wydane w specjalnym numerze "Inżynierii i Budownictwa".

Na szczególną uwagę zasługuje wspólne ustalenie, że będą organizowane coroczne RZESZOWSKO-LWOWSKIE SEMINARIA NAUKOWE w Rzeszowie i we Lwowie z publikowanymi referatami.

W czerwcu 1989 r. zostało zorganizowane I Rzeszowsko-Lwowskie Seminarium Naukowe na temat MECHANIKI KONSTRUKCJI, w którym wzięło udział 5 osób z Politechniki Lwowskiej.

W październiku 1990 r. w Politechnice Lwowskiej miała miejsce ogólnouczelniana sesja naukowa. W sesji Wydziału Budownictwa uczestniczyło z naszej strony 5 osób, również wygłaszając odpowiednie referaty.

Aktualnie jest przygotowywane II Rzeszowsko-Lwowskie Seminarium Naukowe na temat: REKONSTRUKCJE ORAZ REMONTY OBIEKTÓW BUDOWLANYCH I INŻYNIERSKICH, które odbędzie się w Rzeszowie we wrześniu 1991 r. Seminarium to jest organizowane głównie przez jednoimienne Katedry Technologii i Organizacji Budownictwa, z udziałem pracowników innych również jednostek organizacyjnych Wydziałów, zajmujących się zbliżoną tematyką. Ponadto zapoczątkowaliśmy udział w tych seminariach pracowników Wydziału Budowy Portów Lotniczych Kijowskiego Instytutu Inżynierów Lotnictwa Cywilnego. Zgłoszonych zostało 14 referatów z Politechniki Lwowskiej (w tym 2 z Wydziału Architektury) oraz 5 z Instytutu w Kijowie.

Rozpoczęliśmy druk materiałów konferencyjnych oraz zamierzamy tą drogą rozszerzać współpracę na inne jeszcze uczelnie Ukrainy.

W końcu czerwca br. nastąpiła rewizyta zespołu z naszej uczelni, złożonego z prof. Stanisława Kusia, doc. Michała Gałdy, dra Tadeusza Knapa i dra Adama Reichharta, w Kijowskim Instytucie Inżynierów Lotnictwa Cywilnego. Wydział Budowy Portów Lotniczych, kierowany przez dziekana doc. W.N. Pierszakowa, posiada bardzo dobrze rozbudowaną, skomputeryzowaną dyscyplinę mechaniki konstrukcji. Kieruje tą Katedrą, dawniej prowadzoną przez prof. Timoszenkę, prof. J.W. Wierużski. I tu również referat wygłoszony przez prof. S. Kusia wywołał żywą dyskusję i uznanie dla polskich osiągnięć konstrukcyjnych. Dotychczasowa wzajemna znajomość prac i osiągnięć jest bowiem dość niska.

Dobra atmosfera i życzliwość obu stron prognozuje, że

Ponadto Zakład Metrologii Elektrycznej i Elektronicznej, pod kierownictwem dra Romualda BORKA, współpracuje z Katedrą Techniki Informacyjno-Pomiarowej Politechniki Lwowskiej, reprezentowaną przez prof. B.I. STADNYK.

Współpraca obejmuje:

- doskonalenie metod kształcenia w obszarze metrologii i budowy aparatury informacyjno-pomiarowej;
- rozwój kadry naukowo-dydaktycznej;
- wymianę wykładowców;
- wymianę publikacji naukowych i podręczników dydaktycznych;
- realizację wspólnych prac w obszarze rozwoju metod projektowania i konstrukcji aparatury pomiarowej;
- wymianę studenckich grup praktykanckich;
- wzajemne wykorzystanie stanowisk badawczych i aparatury badawczej;
- wspólne opracowywanie Zeszytów Naukowych (przygotowywany jest wspólny Zeszyt Naukowy nt.: "Wybrane problemy współczesnej metrologii").

- WYDZIAŁU CHEMICZNEGO

Współpraca Wydziału Chemicznego z Politechniką Lwowską, nawiązana w roku 1987, realizowana jest głównie poprzez wzajemne kontakty Zakładu Inżynierii i Sterowania Procesami Chemicznymi, kierowanego przez dra Romana PETRUSA, z Katedrą Procesów i Aparatów Technologii Chemicznej PL, reprezentowaną początkowo przez prof. G.A. AKSIELRUDA, a następnie przez prof. J.M. GUMNICKIEGO.

Współpraca ta dotyczy badań nad problemami wymiany masy w układach ciecz-ciecz i ciecz-ciało stałe oraz matematycznego modelowania operacji jednostkowych inżynierii chemicznej. Realizowane są prace związane z opracowaniem wspólnej monografii pt.: "Wymiana masy w układzie ciało stałe-ciecz", której współautorami są: dr R. PETRUS i dr W. PIĄTKOWSKI (PRz) oraz prof. G.A. AKSIELRUD i prof. J.M. GUMNICKI (PL). Wysoki stopień zaawansowania prac pozwala liczyć na rychłą edycję monografii w językach polskim i ukraińskim.

Na lata 1991-1995 zaplanowano, oprócz zakończenia prac nad monografią, wspólne badania nad procesami adsorpcji, chromatografii adsorpcyjnej oraz ekstrakcji w układzie ciało stałe-ciecz.

Pracownicy Politechniki Rzeszowskiej oraz Lwowskiej w ostatnich latach uczestniczyli w konferencjach naukowych, organizowanych zarówno w Polsce, jak i na Ukrainie.

Od Redakcji

Z ostatnich doniesień prasowych z satysfakcją przyjęliśmy informację o wzajemnym powołaniu ambasad w obu krajach - polskiej w Ukrainie i ukraińskiej w Polsce.

Idea zbliżenia obu słowiańskich narodów, których drogi najpóźniej się rozeszły zaczyna nabierać realnego znaczenia.

Cieszymy się, że inicjatywy naszych Politechnik wyprzedziły fakty historyczne.

Zespół